

การอ่านเป็นเครื่องมือสำหรับแสวงหาความรู้ที่ดีที่สุด

ศาสตราจารย์ ดร.ก่อ สวัสดิ์พานิชย์

พรรณงาม แยมบุญเรือง

ศาสตราจารย์ ดร.ก่อ สวัสดิ์พานิชย์ อดีตอธิบดีกรมสามัญศึกษา และอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ 3 สมัย ได้เขียนข้อความนี้ไว้เมื่อหลายปีก่อนเพื่อเป็นเครื่องเตือนใจให้เห็นความสำคัญของการอ่าน

ปี พ.ศ. 2535 ศาสตราจารย์ ดร.ก่อ สวัสดิ์พานิชย์ ขณะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มีดำริให้จัดตั้งมูลนิธิส่งเสริมการอ่าน แต่ท่านได้ถึงแก่อนิจกรรมเสียก่อน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการขณะนั้น (ดร.โกวิท วรพิพัฒน์) และคณะกรรมการจัดตั้งมูลนิธิ ได้หารือกับครอบครัวของท่านเพื่อจัดตั้งมูลนิธิ และได้ใช้ชื่อว่า “มูลนิธิศาสตราจารย์ ดร.ก่อ สวัสดิ์พานิชย์ เพื่อส่งเสริมการอ่าน” ได้จดทะเบียนมีฐานะเป็นนิติบุคคล เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2536 โดยผู้เริ่มก่อตั้งได้แก่ นายโกวิท วรพิพัฒน์ นายประพัฒน์ แสงวณิช นายพนม พงษ์ไพบูลย์ และนายบรรจง พงศ์ศาสตร์ มีทรัพย์สินเริ่มแรกเป็นเงินสด 2.75 ล้านบาท (จากเงินสด 250,000 บาท เงินบริจาคสดุดอภิธรรมศพ ดร.ก่อ สวัสดิ์พานิชย์ 1.5 ล้านบาท และเงินบำเหน็จตกทอด 1 ล้านบาท)

มูลนิธิศาสตราจารย์ ดร.ก่อ สวัสดิ์พานิชย์ เพื่อส่งเสริมการอ่าน ได้ขับเคลื่อนและส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่องกว่า 23 ปี โดยมีคณะกรรมการ เป็นอาสา อุทิศกำลังกาย กำลังใจ จัดกิจกรรมและจัดทำเอกสารในรูปแบบต่างๆ เพื่อผลักดันเรื่องการอ่านและการส่งเสริมการอ่านแก่เยาวชน นักเรียน และนักศึกษาด้วยความเสียสละมาอย่างต่อเนื่อง

Reading is the best way to acquire knowledge Professor Doctor Kaw Sawasdipanich

Punham Yamboonrung

“Reading is the best way to acquire knowledge.” Professor Doctor Kaw Sawasdipanich, former Director General of General Education Department who had served three terms as Minister of Education, has written this quote several years ago to address the importance of reading. Serving as the Minister of Education in the year B.E. 2535, Professor Doctor Kaw was planning to establish a reading promotion foundation. Unfortunately, he passed away. The Permanent Secretary then, Dr. Kowit Worapipat and the committee concurred with Professor Doctor Kaw’s notion. The founding members conferred with the Sawasdipanich family on establishing the foundation under the name *“Professor Doctor Kaw Sawasdipanich Reading Promotion Foundation (KRPF)”* The foundation was registered as a legal entity on July the 2nd B.E. 2536, whose founding members included Mr. Kowit Worapipat, Mr. Prapat Saengwanich, Mr. Phanom Pongpaiboon, and Mr. Banchong Pongsart. The foundation has a starting grant total of 2.75 million baht, comprised of 1.5 million baht from donation, 1 million baht from Doctor Kaw’s survivorship pension, and 250,000 baht cash)

KRPF has continued operating for the past 23 years with the hard work of the volunteer members to develop educational material and organize events and activities to inspire, motivate, and empower students and youths through reading.

การอ่านเป็นเครื่องมือสำหรับแสวงหาความรู้ที่ดีที่สุด ศาสตราจารย์ ดร.ก่อ สวัสดิ์พานิชย์

พรรณงาม แยมบุญเรือง¹

“การอ่าน เป็นเครื่องมือสำหรับแสวงหาความรู้ที่ดีที่สุด”

ประโยคแสดงความสำคัญของการอ่านหนังสือ ศาสตราจารย์ ดร.ก่อ สวัสดิ์พานิชย์ อดีตอธิบดีกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ 3 สมัย ได้เขียนไว้เมื่อหลายสิบปีก่อน เพื่อเป็นเครื่องเตือนใจให้เห็นความสำคัญของการอ่าน

ที่ผ่านมา ทราบกันว่า ประชาชนชาวไทยอ่านหนังสือกันน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับชาติอื่นๆ มีผู้วิจัยรายงานไว้ว่าคนไทยอ่านหนังสือปีละไม่ถึง 10 บรรทัด ถึงแม้ปัจจุบันสถิติการอ่านหนังสือของคนไทยจะดีขึ้น แต่ก็ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ พัฒนาประเทศด้านต่างๆ ยังอ่านหนังสือน้อยอยู่

เมื่อศาสตราจารย์ ดร.ก่อ สวัสดิ์พานิชย์ ยังมีชีวิตอยู่ ท่านได้แสดงวิสัยทัศน์เรื่องดังกล่าวอย่างชัดเจน ท่านได้ฝากเรื่องสำคัญไว้ก่อนถึงแก่อนิจกรรมเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2536 คือความคิดและการวางรากฐานในการก่อตั้งมูลนิธิเพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมการอ่าน แนวคิดสำคัญนี้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2552 ซึ่งเห็นชอบให้การส่งเสริมการอ่านเป็นวาระแห่งชาติ โดยกำหนดให้วันที่ 2 เมษายน ซึ่งเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นวันรักการอ่าน และกำหนดให้ พ.ศ. 2552 -2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่าน

ความเป็นมาของมูลนิธิ

เมื่อกลาง พ.ศ. 2535 ศาสตราจารย์ ดร.ก่อ สวัสดิ์พานิชย์ ขณะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการครั้งที่ 3 ได้มีดำริให้จัดตั้งมูลนิธิส่งเสริมการอ่าน แต่การจดทะเบียนมูลนิธิยังไม่แล้วเสร็จ ท่านได้ถึงแก่อนิจกรรมเสียก่อน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการขณะนั้น (ดร.โกวิท วรพิพัฒน์) และคณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งมูลนิธิ ได้หารือกับครอบครัวของ ดร.ก่อ และเห็นชอบให้ปรับปรุงการดำเนินงานจัดตั้งมูลนิธิ โดยใช้ชื่อว่า **มูลนิธิศาสตราจารย์ ดร.ก่อ สวัสดิ์พานิชย์ เพื่อส่งเสริมการอ่าน** ชื่อย่อภาษาไทย **มกสอ** ชื่อภาษาอังกฤษ **Professor Doctor Kaw Sawasdiapanich Reading Promotion Foundation** ชื่อย่อภาษาอังกฤษ **KRPF** มีเครื่องหมายของมูลนิธิเป็นภาพคนอ่านหนังสือในกรอบวงกลม ด้านบนเป็นอักษรย่อ ชื่อมูลนิธิภาษาไทย **มกสอ** ด้านล่างเป็นอักษรย่อชื่อมูลนิธิภาษาอังกฤษ **KRPF** ออกแบบโดยนายณรงค์ แก้วสว่าง นักวิชาการช่างศิลป์ ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ ผู้ยื่นคำร้องขอจดทะเบียนใบอนุญาต คือ นายโกวิท วรพิพัฒน์ และจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล

¹ข้าราชการบำนาญ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2536 ผู้เริ่มการได้แก่ นายโกวิท วรพิพัฒน์ นายประพัฒน์ แสงวณิช นายพนม พงษ์ไพบูลย์ และนายบรรจง พงศ์ศาสตร์ทรัพย์สินของมูลนิธิมีทุนเริ่มแรกเป็นเงินสดจำนวน 2,750,000 บาท (สองล้านเจ็ดแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) แหล่งที่มา คือ เงินสดที่มีอยู่เดิม 250,000 บาท เงินบริจาค ในงานสวดพระอภิธรรมศพ ดร.ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ จำนวน 1,500,000 บาท เงินบำเหน็จตกทอดของ ดร.ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ จำนวน 1,000,000 บาท

วัตถุประสงค์ของมูลนิธิ

1. ส่งเสริมการศึกษาด้วยตนเองของเยาวชนและประชาชน
2. ส่งเสริมให้ประชาชนและเยาวชนรักการอ่าน
3. ส่งเสริมให้เยาวชนและประชาชนเข้าใจ และมีความสามารถในการอ่านหนังสือแบบต่างๆ
4. ส่งเสริมการอ่านและพูดภาษาไทยด้วยสำเนียงที่ถูกต้อง
5. ส่งเสริมการผลิตหนังสือที่มีคุณภาพ
6. ร่วมมือกับองค์กรอื่นๆ ที่มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกัน
7. ดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์
8. ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด

นับตั้งแต่ พ.ศ. 2536 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2559) เป็นเวลา 23 ปี มูลนิธิฯ ได้ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์อย่างต่อเนื่อง มีหน่วยงาน องค์กร และสถานศึกษาได้รับการสนับสนุนส่งเสริม ด้านการส่งเสริมการอ่านจำนวนมากบางแห่งได้ดำเนินการต่อมาเป็นอย่างดีแต่บางแห่งไม่ได้ดำเนินการต่อ ทำให้การส่งเสริมการอ่านขององค์กรนั้นหยุดชะงักไป

กิจกรรมของมูลนิธิ กิจกรรมหลักๆ ได้แก่

1. การสรรหาหน่วยงาน องค์กร หรือสถาบันการศึกษาที่จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และมอบเงินสนับสนุนการดำเนินงานพร้อมประกาศเกียรติคุณ
2. การประกวดสถานศึกษาที่จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
3. ส่งเสริมการอ่านและการเขียน
4. จัดพิมพ์หนังสือเพื่อส่งเสริมการอ่าน
5. กิจกรรมอื่นๆ ที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของมูลนิธิ

1. การสรรหาหน่วยงาน องค์กร หรือสถาบันการศึกษาที่จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านดีเด่น เป็นกิจกรรมที่ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง โดยไม่กำหนดระยะเวลา และไม่กำหนดเฉพาะโรงเรียนเท่านั้น แต่จะมีการสรรหาหน่วยงาน องค์กร หรือ สถาบันต่างๆ ทุกประเภท เช่น วัด โรงเรียน มหาวิทยาลัย สำนักพิมพ์ ร้านค้า ร้านอาหาร ร้านจำหน่ายหนังสือ รัฐวิสาหกิจ หน่วยราชการ หรือองค์กรต่างๆ ฯลฯ ที่มีผลงานจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านได้ดีเด่น หรือส่งเสริมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน สมควรยกย่องให้เป็นแบบอย่างและเผยแพร่สู่สาธารณชน การสรรหาดำเนินการโดย คณะกรรมการมูลนิธิฯ บุคคลทั่วไปจะร่วมสรรหาด้วยก็ได้ โดยเสนอชื่อโครงการหรือกิจกรรมของหน่วยงาน องค์กร หรือ สถาบันที่จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านได้ดี หรือส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยส่งข้อมูลที่ดำเนินการไปแล้ว กิจกรรมในปัจจุบัน และโครงการที่จะทำต่อเนื่อง ไปยังมูลนิธิ เมื่อคณะกรรมการ

พิจารณาเห็นสมควรมอบรางวัล ก็จะมอบเงินและประกาศเกียรติคุณให้แก่ หน่วยงาน องค์กร หรือสถาบันนั้นๆ คณะกรรมการพิจารณาให้รางวัลเป็นระยะๆ ปีละประมาณ 3 - 4 ครั้ง ตามความเหมาะสม การมอบรางวัลและประกาศเกียรติคุณครั้งแรกคือเมื่อ พ.ศ. 2538 มูลนิธิได้มอบให้แก่ “โครงการเปิดโลกความรู้” ของ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 6 กรกฎาคม 2538 ณ บ้านหนังสือ ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) กรุงเทพมหานคร

ตั้งแต่ พ.ศ. 2542 จนถึงปัจจุบัน คณะกรรมการได้พิจารณาสรรหาหน่วยงาน องค์กร หรือสถาบันที่จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านดีเด่น มอบเงิน 10,000-15,000 บาท และใบประกาศเกียรติคุณให้แก่หน่วยงาน และมอบใบประกาศเกียรติคุณให้แก่บุคลากรที่ดำเนินงานด้วย ได้แก่ มูลนิธิเด็ก โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 27 (หนองคาย) โรงเรียนแจรงร้อนวิทยา (กรุงเทพฯ) โรงเรียนเมืองนราธิวาส (นราธิวาส) โรงเรียนบ้านริมใต้ (เชียงใหม่) โรงเรียนชมะสิริอนุสรณ์ (กรุงเทพฯ)

พ.ศ. 2547 ถึง พ.ศ. 2558 ได้มอบใบประกาศเกียรติคุณและเงินให้แก่สถานศึกษาและองค์กรที่จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน พร้อมทั้งจัดอบรมเรื่องการส่งเสริมการอ่านให้แก่โรงเรียนต่างๆ ได้แก่ โรงเรียนแม่แจ่มปริยัติศึกษา (เชียงใหม่) โรงเรียนบ้านริมใต้ โรงเรียนโพนเมืองประจักษ์รัฐ “ดร.ก่อ สวัสดิ์พานิชย์ อนุสรณ์” (ร้อยเอ็ด) โรงเรียนศรีธวัชวิทยาลัย (ร้อยเอ็ด) ห้องสมุดโรงเรียนวัดทุ่งซึ้งหนั่ง (พัทลุง) บริษัท ซี.พี.เซเว่นอีเลฟเว่น จำกัด (มหาชน) โรงเรียนเซนต์คาเบรียล (กรุงเทพฯ) โรงเรียนบ้านหนองพลับ (ประจวบคีรีขันธ์) โรงเรียนสะบาย้อยวิทยา (สงขลา) โรงเรียนบ้านเขาโป่ง (ประจวบคีรีขันธ์) โรงเรียนวัดสุวรรณาคี (สุพรรณบุรี) โรงเรียนบ้านแม่สาว (เชียงใหม่) โรงเรียนบ้านหัวหมอน (นครนายก) โรงเรียนบ้านซั้วผักกาด (นครสวรรค์) โรงเรียนวิทยาสาธิต (ภูเก็ต) โรงเรียนเทพเสนาอนุสรณ์ (กรุงเทพฯ) โรงเรียนวัดไทร (ลินศึกษาลัย - นครปฐม) โรงเรียนวัดอินทาราม (กาญจนบุรี) โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน (กาญจนบุรี) โรงเรียนบ้านหัวขัว (มหาสารคาม) โรงเรียนบ้านท่าเรือ (ภูเก็ต) โรงเรียนชุมทางตลิ่งชัน (กรุงเทพฯ) โรงเรียนวัดนางสาว (ถาวรราชฎีบำรุง - สมุทรสาคร)

นอกจากกิจกรรมดังกล่าวข้างต้น ยังมีโรงเรียนที่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อการพัฒนาห้องสมุดและกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน อาทิ

- มอบเงินให้ห้องสมุดโรงเรียนหนองใหญ่ (เลย)
- มอบเงินให้โรงเรียนวัดใหม่ (นครศรีธรรมราช) เพื่อจัดซื้อหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้ห้องสมุดโรงเรียน
- มอบเงินให้โรงเรียนบ้านป่าตอง โรงเรียนบ้านน้ำริน โรงเรียนบ้านศาลา และโรงเรียนบ้านแม่สา (เชียงใหม่)

2. การประกวดสถานศึกษาที่จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านดีเด่น

เป็นโครงการประกวดและมอบรางวัลให้แก่ โรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านได้ดีเด่น ดังนี้

2.1 จัดประกวดสถานศึกษาที่จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านดีเด่น ครั้งที่ 1 (พ.ศ. 2538) ดำเนินการโดยการขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขต

การศึกษา 1-12 ให้คัดเลือกโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจากทุกสังกัด เขตการศึกษาละ 10 โรงเรียน และเสนอชื่อโรงเรียนทั้ง 10 โรงเรียน พร้อมทั้งรายละเอียดของโครงการส่งเสริมการอ่านที่โรงเรียนได้จัดทำไปแล้ว และกำลังดำเนินการต่อเนื่องอยู่เพราะได้ผลดี หรือหากยังไม่ได้ดำเนินการจะเสนอโครงการที่เห็นว่าเหมาะสมเพื่อเข้าประกวดก็ได้ โดยให้รายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ และผลการดำเนินงาน ซึ่งแสดงให้เห็นความสำเร็จ หรือผลที่จะได้รับจากการดำเนินงาน คือ การที่เยาวชนและประชาชนมีนิสัยรักการอ่าน สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ขอความร่วมมือจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรมสามัญศึกษา และสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ให้คัดเลือกโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร สังกัดละ 8 โรงเรียน รวม 20 โรงเรียน เพื่อนำมาพิจารณาคัดเลือกให้ได้รับรางวัล 1 โรงเรียน ผลการพิจารณาตัดสินคือ ได้สถานศึกษาที่จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านดีเด่น เขตการศึกษาละ 1 โรงเรียน และกรุงเทพมหานคร 1 โรงเรียน รวม 13 โรงเรียน โรงเรียนได้รับเงินสนับสนุนจากมูลนิธิศาสตราจารย์ ดร.ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ เพื่อส่งเสริมการอ่านโรงเรียนละ 10,000 บาท พร้อมใบประกาศเกียรติคุณ

2.2 จัดประกวดสถานศึกษาที่จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านดีเด่น ครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2541) ได้พัฒนาขึ้นมาจากคัดเลือกสถานศึกษาที่จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านดีเด่น ครั้งที่ 1 โดยมีหลักการคล้ายคลึงกัน แต่มีการเพิ่มเติม คือ โรงเรียนที่ได้รับรางวัลในแต่ละเขตการศึกษา และกรุงเทพมหานคร แยกเป็นระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (รวมอาชีวศึกษา) ดังนั้น จึงมีรางวัลทั้งสิ้น 26 รางวัลได้รับเงินโรงเรียนละ 10,000 บาท รวมเป็นเงิน 260,000 บาท พร้อมใบประกาศเกียรติคุณ

2.3 จัดประกวดสถานศึกษาที่จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านดีเด่น ครั้งที่ 3 (พ.ศ. 2543-2544) เป็นกิจกรรมที่จัดต่อเนื่อง ในครั้งนี้มูลนิธิได้เพิ่มขอบข่ายการดำเนินงานให้ครอบคลุมโรงเรียนมากขึ้นทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (รวมอาชีวศึกษา) โดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานการศึกษาในจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ รวมทั้งกรุงเทพมหานคร ได้แก่ สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และเทศบาลทั่วประเทศ ให้คัดเลือกโรงเรียนที่จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านดีเด่น สังกัดละ 1 โรงเรียน จากนั้นมูลนิธิแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาตัดสินโครงการที่ส่งมา และประกาศผลการตัดสินเป็นเขตการศึกษา คือ ระดับประถมศึกษา 13 โรงเรียน และระดับมัธยมศึกษา (รวมอาชีวศึกษา) 13 โรงเรียน รวมทั้งหมด 26 โรงเรียน ได้รับรางวัลเป็นเงินโรงเรียนละ 10,000 บาทพร้อมใบประกาศเกียรติคุณ

3. การส่งเสริมการอ่านและการเขียน

เป็นกิจกรรมที่มูลนิธิร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่ส่งเสริมและสนับสนุนการอ่านและการเขียน เริ่มแรกดำเนินงานเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2538 มูลนิธิได้ร่วมกับสถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ มอบรางวัลผู้ชนะการประกวดเรื่องสั้นตามหัวข้อสำนวนและสุภาษิต และจัดสัมมนาเรื่อง “วรรณกรรมในยุคโลกาภิวัตน์ควรให้อะไรแก่ผู้อ่าน” ณ โรงแรมเอเชีย กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2550 จัดกิจกรรมในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ครั้งที่ 35 ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจัดอบรมเรื่อง “การสอนอ่านจับใจความ

อ่านคิดวิเคราะห์/สังเคราะห์” จำนวน 2 ครั้ง คือ วันอาทิตย์ที่ 1 เมษายน 2550 สำหรับระดับประถมศึกษา และวันอังคารที่ 3 เมษายน 2550 สำหรับระดับมัธยมศึกษา มีผู้เข้ารับการอบรมรวม 100 คน

4. การจัดพิมพ์หนังสือเพื่อส่งเสริมการอ่าน

มูลนิธิได้รวบรวม จัดพิมพ์ และจัดจำหน่ายหนังสือผลงานเขียนของ ศาสตราจารย์ ดร.ก้องสวัสดิ์พาณิชย์ เพื่อเผยแพร่ทัศนะที่เกี่ยวกับการศึกษา การใช้ภาษาไทย และการส่งเสริมการอ่าน รวม 3 เล่ม ได้แก่ 1 **เกร็ดการศึกษา** รวมบทความ 9 เรื่องที่ผู้ใช้ภาษาไทยทุกคนควรอ่าน บทความของท่านเป็นเรื่องจริงจากการศึกษา การคิดค้นคว้า ทดลองและประสบการณ์ของท่านเอง ดังนั้น แนวคิดและแนวปฏิบัติในแต่ละบทแต่ละตอนจึงเข้าใจง่าย ทำได้จริง เล่มที่ 2 คือ **อีสานเมื่อวันวาน** มีเนื้อหาเกี่ยวกับวันวานและวันนี้ของอีสานว่าเหมือนกันหรือต่างกันในเรื่องใด ผู้เขียนเป็นคนอีสานที่ภูมิใจในการพัฒนาชีวิตของตนเองที่สุด เมื่อผนวกกับความจำอันเลิศและมีวรรณศิลป์อย่างเอกในการเล่าเรื่องจึงเป็นหนังสือที่อ่านสนุกและได้สาระ เล่มที่ 3 คือ **หลายเรื่อง** เป็นเรื่องที่ทำให้ความรู้และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์แก่บุคคลในทุกวงการ อ่านได้ทุกวัย ทุกเพศ ทุกอาชีพ อ่านแล้วอารมณ์ดีมีความรู้ ส่วนหนังสืออีกเล่มหนึ่งที่มูลนิธิจัดพิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2557 โดยบริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด ร่วมมือในการจัดพิมพ์และเผยแพร่ คือเรื่อง **นิทานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและคติธรรม** เป็นหนังสือนิทานที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาส่งเข้าประกวดและได้รับรางวัล รวมจำนวน 18 เรื่อง พิมพ์ 4 สี พร้อมภาพประกอบสวยงาม เหมาะสำหรับเด็กและวัยรุ่น

5. กิจกรรมอื่น ๆ ที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของมูลนิธิ

5.1 สนับสนุนพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อให้เป็นแหล่งสะสมและค้นคว้าข้อมูลความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยในภาคอีสาน ตามดำริของศาสตราจารย์ ดร.ก้องสวัสดิ์พาณิชย์ โดยมอบเงินให้จัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ และตู้เก็บหนังสือ/เอกสาร รวมเป็นเงิน 95,000 บาท นอกจากเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวแล้ว ห้องสมุดนี้ยังจะช่วยปลูกฝังจิตสำนึกและกระตุ้นให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปรักการอ่าน สนใจข่าวสารความเคลื่อนไหวในแวดวงประวัติศาสตร์ โบราณคดี และท่วงทวนศิลปวัฒนธรรมในภูมิภาคนี้มากยิ่งขึ้นนอกจากนี้ มูลนิธิฯ ยังมอบเงินสนับสนุนการรับนิเทศสารตามความต้องการของพิพิธภัณฑฯ ปีละประมาณ 4,000 กว่าบาท อีกด้วย

5.2 สนับสนุนบุคลากรเพื่อร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่ การส่งเสริมการอ่าน มูลนิธิได้สนับสนุนครูอาจารย์จากโรงเรียนที่เคยได้รับการคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษาที่จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านดีเด่น จำนวน 5 คน ให้เข้าร่วมประชุมบรรณารักษ์นานาชาติ ครั้งที่ 65 เมื่อวันที่ 20-28 สิงหาคม 2542 ณ ศูนย์ประชุมแสดงสินค้านานาชาติกรุงเทพมหานคร (BITEC) เป็นเงินค่าลงทะเบียนคนละ 8,000 บาท รวมเป็นเงิน 40,000 บาท เพื่อช่วยพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และประสบการณ์ในด้านห้องสมุดและการส่งเสริมการอ่าน

5.3 จัดประกวดบทความส่งเสริมการอ่าน มีผลงานได้รับรางวัล 7 เรื่อง เมื่อวันศุกร์ที่ 5 สิงหาคม 2548 ได้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารจัดการงานห้องสมุด” และมอบรางวัลแก่ผู้ชนะการประกวด ณ โรงแรมแม็กซ์ ถนนพระราม 9

5.4 จัดหาทุนจัดพิมพ์หนังสือ ชุด **วิทยาศาสตร์สำหรับเยาวชน** ซึ่งเป็นลิขสิทธิ์ของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยโดยขอรับบริจาคจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจำนวน 2 ล้านบาท และขอความร่วมมือจากบริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด ให้จัดส่งหนังสือ โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย จำนวน 7,000 ชุด ไปยังโรงเรียนทั่วประเทศรวม 1,800 โรงเรียน

นอกจากนั้น มูลนิธิยังได้มอบเงินสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอ่านอีกหลายกิจกรรม เช่น มอบเงินสนับสนุนโครงการ “เทคนิคการเล่านิทานกับการส่งเสริมการอ่าน และปฏิบัติการนิทานผ้ากันเปื้อน” ให้แก่โรงเรียนบ้านหนองพลับ (ประจวบคีรีขันธ์)

จัดซื้อหนังสือให้สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (เชียงใหม่)

มอบหนังสือที่มูลนิธิจัดพิมพ์ จำนวน 3 รายการ คือ **อีสานเมื่อวันวาน หลายเรื่อง** และ **เกร็ดการศึกษา** ให้แก่โรงเรียน 79 โรงเรียน ละ 5-10 ชุด ตามความเหมาะสม

ทอดผ้าป่าหนังสือ ให้แก่โรงเรียนในจังหวัดฉะเชิงเทรา และโรงเรียนหนองรีประชานิมิต (กาญจนบุรี)

มอบหนังสือที่มูลนิธิจัดพิมพ์ จำนวน 3 รายการ ให้ห้องสมุดโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ใน 20 จังหวัดภาคอีสาน (1,169 โรงเรียน) โรงเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (46 โรงเรียน) และโรงเรียนภาคกลางกับภาคเหนือ อีกจำนวนหนึ่ง

จัดซื้อนิตยสาร **Advanced Thailand Geographic** จำนวน 15 ชุด เพื่อบริจาคให้โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนทักษิณ และกลุ่มโรงเรียนบรรพตพัฒนา สถานพินิจหญิง โรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดแม่ริมในอำเภอแม่ริมจังหวัดเชียงใหม่ รวม 15 โรงเรียน

พ.ศ. 2556 มูลนิธิได้จัดประกวดนิทานคุณธรรม มีผลงานที่ได้รับรางวัลทั้งสิ้น 19 เรื่อง มอบเงินรางวัลแก่ผู้เขียน รวมทั้งสิ้น 160,000 บาท และได้จัดพิมพ์รวมเล่มเผยแพร่ โดยบริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

พ.ศ. 2558 จัดประกวดเรื่องสั้นสำหรับเยาวชน มีเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัล ระดับมัธยมศึกษา 12 เรื่อง ระดับปวส. และปริญญาตรี 1 เรื่อง มูลนิธิมอบเงินรางวัลทั้งสิ้น 110,000 บาท

ใน พ.ศ. 2559 มูลนิธิตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พิจารณาคัดเลือกให้มูลนิธิศาสตราจารย์ ดร.ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ เพื่อส่งเสริมการอ่าน ได้รับรางวัล “ศาสตราจารย์ คุณหญิงแม่มาส ขวลิต” ประจำปี 2559 เนื่องจากเป็นองค์กรที่ทำความดีเพื่อสังคมด้านการพัฒนาห้องสมุด เพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติที่มูลนิธิได้ดำเนินการส่งเสริมกิจการห้องสมุดและส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่องยาวนาน ด้วยวิสัยทัศน์อันกว้างไกลของศาสตราจารย์ ดร.ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์

ที่ทำการมูลนิธิ อยู่ที่ อาคาร สพฐ. 3 ชั้น 5 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 คณะกรรมการมี 11 คน ประกอบด้วย นายประพัฒน์ แสงวณิช เป็นประธาน และนายศิโรตม์ สวัสดิ์พาณิชย์ ทายาท ศาสตราจารย์ ดร.ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ เป็นกรรมการและเลขานุการ มีกรรมการอีก 9 คน ทำหน้าที่ขับเคลื่อนกิจกรรมส่งเสริมการอ่านตามเจตนารมณ์ของ ศาสตราจารย์ ดร.ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ ที่มุ่งหมายให้การอ่านเป็นเครื่องมือสำหรับแสวงหาความรู้ที่ดีที่สุดของเยาวชนไทยและสังคมไทยสืบไป